

TĂNG CƯỜNG PHÒNG, CHỐNG SUY THOÁI VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ, ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG CỦA CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN TRONG ĐIỀU KIỆN MỚI(*)

QUÁCH THỊ MINH PHƯỢNG(**)

Ngày nhận bài: 12/7/2025 Ngày thẩm định: 19/7/2025 Ngày duyệt đăng: 20/8/2025

Tóm tắt: Suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa. Phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên cần chủ động nhận diện và thực hiện đồng bộ các giải pháp với trách nhiệm của toàn Đảng, sự tham gia của cả hệ thống chính trị và nhân dân. Bài viết phân tích một số giải pháp tăng cường phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên bảo đảm cho Đảng trong sạch, vững mạnh, lãnh đạo đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới.

Từ khóa: cán bộ; đảng viên; phòng, chống suy thoái; tư tưởng chính trị

1 Cán bộ, đảng viên là “tế bào” của Đảng và hệ thống chính trị. Xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên nói chung, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên nói riêng là một nội dung quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Thời gian qua, Đảng đã ban hành nhiều nghị quyết quan trọng, như Nghị quyết số 04-NQ/TW ngày 16/01/2012 Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI “về

một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”, Nghị quyết số 04-NQ/TW ngày 30/10/2016 Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII “về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”, Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII “về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”” với nhiều giải pháp tập trung ngăn chặn, đẩy lùi, đấu tranh, xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm. Đây là căn cứ quan trọng để các cấp ủy, tổ chức đảng lãnh đạo thực hiện, cán bộ, đảng viên tự soi, tự sửa,

(*) Bài viết trong khuôn khổ đề tài khoa học và công nghệ cấp tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu năm 2024: “Phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu giai đoạn hiện nay” do ThS. Đàm Xuân Tùng làm chủ nhiệm

(**) TS, Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

các tầng lớp nhân dân tham gia đánh giá, giám sát cán bộ, đảng viên. Nhờ đó, đất nước ta đã “đạt được nhiều thành tựu rất quan trọng, khá toàn diện, tạo nhiều dấu ấn nổi bật”⁽¹⁾, chưa bao giờ có được “cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay”⁽²⁾. Tuy nhiên, vẫn còn tình trạng một bộ phận cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, ích kỷ, thực dụng, cơ hội, vụ lợi, hám danh, hám quyền lực, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; bè phái cục bộ, mất đoàn kết; quan liêu, xa dân. Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng đã chỉ rõ “một bộ phận cán bộ sa sút bản lĩnh chính trị, có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Một bộ phận cán bộ lãnh đạo, quản lý, trong đó có cả cán bộ cấp cao, thiếu gương mẫu, uy tín thấp, năng lực, phẩm chất chưa ngang tầm nhiệm vụ, quan liêu, xa dân, cá nhân chủ nghĩa, vướng vào vòng tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, lợi ích nhóm”⁽³⁾.

Trong bối cảnh đất nước bước vào kỷ nguyên mới với nhiều cơ hội, thách thức đan xen, việc tăng cường phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên trở thành một vấn đề cấp bách, có ý nghĩa sống còn đối với Đảng và sự tồn vong của chế độ xã hội chủ nghĩa.

2. Phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên là toàn bộ hoạt động của cấp ủy, tổ chức đảng, hệ thống chính trị và nhân dân nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm trong việc nhận diện và thực hiện các biện pháp ngăn ngừa, hạn chế, đẩy lùi các biểu hiện suy thoái trong Đảng và hệ thống chính trị, đồng thời khắc phục, xử lý các trường hợp vi phạm góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Nước ta đã và đang đẩy mạnh phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ

nghĩa, hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, chuyển đổi số mạnh mẽ trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đồng thời quyết tâm sắp xếp tổ chức bộ máy tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả. Vì vậy, cần nhận diện những thời cơ, thách thức, nhất là những yếu tố tác động tiêu cực đến nhận thức và hành động của cán bộ, đảng viên. Ngay sau Đại hội lần thứ XIV của Đảng, đất nước bắt đầu bước vào kỷ nguyên phát triển mới, với mục tiêu “phấn đấu đến năm 2030 là nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; đời sống của nhân dân được nâng cao và đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao, vì một nước Việt Nam hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội”⁽⁴⁾. Để thực hiện mục tiêu đó, cần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh toàn diện, nâng cao sức chiến đấu, năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng, xây dựng hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, củng cố và tăng cường niềm tin của nhân dân, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Theo đó, quyết tâm, kiên trì phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên là một nhiệm vụ vừa cấp bách, vừa lâu dài, cần được thực hiện nghiêm túc, đồng bộ với nhiều giải pháp gắn với trách nhiệm của từng chủ thể.

Một là, tăng cường, đổi mới công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên

Công tác giáo dục chính trị tư tưởng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là nền tảng để hình thành thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng và xây dựng bản lĩnh chính trị vững vàng cho cán bộ, đảng viên. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Các cấp ủy phải quan tâm hơn nữa đến việc giáo dục đảng viên. Từ nay trở đi công tác giáo dục đảng viên phải là một điều quan trọng trong chương trình công tác của cấp ủy”⁽⁵⁾, các chi

bộ phận “bồi dưỡng lập trường vô sản cho đảng viên”⁽⁶⁾. Để phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị cần tiếp tục quán triệt sâu sắc chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, qua đó, mỗi cán bộ, đảng viên có nhận thức và hành động đúng đắn, nhận diện và đấu tranh với những hành vi sai trái, tiêu cực. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn: “cần nghiên cứu sâu để thấm nhuần tinh thần Nghị quyết; nghiên cứu càng sâu thì càng thêm phấn khởi, hoàn thành nhiệm vụ càng tốt. Nhưng cán bộ thấm nhuần chưa đủ. Phải làm cho tinh thần Nghị quyết thấm nhuần trong toàn Đảng, toàn dân, làm cho mọi người thấy hết thắng lợi, khả năng và khó khăn của ta, thấy rõ khả năng của ta to lớn hơn khó khăn nhiều, làm sao cho mọi người *vui vẻ, hăng hái* làm tròn nhiệm vụ, vì khi nhân dân vui vẻ, hăng hái thì mọi khó khăn sẽ vượt được”⁽⁷⁾.

Nội dung giáo dục chính trị tư tưởng phải cụ thể, rõ ràng, phù hợp với từng đối tượng. Trong phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, cần chỉ rõ những biểu hiện phai nhạt lý tưởng, dao động, mất niềm tin, lười học tập lý luận chính trị, tham ô, tham nhũng, lãng phí, lợi dụng chức, quyền, quan liêu, xa rời nhân dân, thực dụng, xa hoa, vi phạm thuần phong, mỹ tục, thiếu gương mẫu trong gia đình và xã hội, trong công tác và đời sống,... Đồng thời, quán triệt việc thực hiện trách nhiệm nêu gương, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, gương mẫu chấp hành pháp luật của Nhà nước, nhất là pháp luật về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực.

Đổi mới, đa dạng các hình thức giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống, như thảo luận, tọa đàm, đối thoại trực tiếp để

cán bộ, đảng viên hiểu sâu, nắm vững và vận dụng hiệu quả. Ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong công tác tổ chức các hội nghị quán triệt, học tập nghị quyết, trong giảng dạy lý luận chính trị, số hóa tài liệu, giáo trình, xây dựng nền tảng chia sẻ tài nguyên học tập trực tuyến. Phát huy vai trò của các cơ quan báo chí, phát thanh, truyền hình, mạng xã hội trong giáo dục chính trị tư tưởng nhằm trang bị cho cán bộ, đảng viên khả năng nhận diện và phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên không gian mạng, tăng cường “sức đề kháng”, “miễn dịch” trước những thông tin xấu, độc. Mỗi cán bộ, đảng viên phải nâng cao ý thức tự giác tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, thực hiện nghiêm các tiêu chí về đạo đức, lối sống, kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống”.

Thực hiện nghiêm chế độ tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng. Cấp ủy, tổ chức đảng và mỗi cán bộ, đảng viên cần phát huy dân chủ, nâng cao tính chiến đấu, “thành khẩn” trong thực hành tự phê bình và phê bình, đặc biệt đối với những hành vi trái với chuẩn mực đạo đức cách mạng và đi ngược phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý. Cán bộ giữ chức vụ càng cao càng phải gương mẫu, đi đầu trong tu dưỡng đạo đức cách mạng, thực hiện “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Nói hay mà không làm thì vô ích. Đó là một tật xấu”⁽⁸⁾, vì “Nói miện, ai cũng nói được. Ta cần phải thực hành...”⁽⁹⁾.

Hai là, xây dựng, hoàn thiện thể chế, kiên quyết, kiên trì thực hiện nghiêm cơ chế, chính sách phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên

Trong điều kiện mới hiện nay, để tạo động lực phát triển nhanh và bền vững đất nước, cần tiếp tục hoàn thiện, khắc phục

những khoảng trống về thể chế phòng, chống suy thoái trong cán bộ, đảng viên. Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng xác định nhiệm vụ “Hoàn thiện, kiên quyết thực hiện đồng bộ, hiệu lực, hiệu quả thể chế phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực”⁽¹⁰⁾. Theo đó, cần rà soát, bổ sung và hoàn thiện các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước trên các lĩnh vực, chú trọng các lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng, tiêu cực, như đấu thầu, quản lý đất đai, tài chính,... bảo đảm tính thống nhất, rõ ràng, chính xác, minh bạch, dễ hiểu và có tính khả thi cao trong thực tiễn. Xây dựng các quy định rõ ràng và toàn diện về công chức, công vụ, xác định rõ trách nhiệm và nghĩa vụ của các cơ quan nhà nước và công chức, đồng thời chủ động ngăn chặn sự hình thành đặc quyền, đặc lợi. Đây là cơ sở chính trị, pháp lý quan trọng để các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể căn cứ vào đặc điểm, điều kiện cụ thể của từng địa phương, cơ quan, đơn vị để triển khai thực hiện, đồng thời là bảng soi chiếu để cán bộ, đảng viên điều chỉnh nhận thức, hành động. Nghị quyết Trung ương 4 khóa XIII đã xác định các nhiệm vụ, giải pháp, trong đó có nhóm nhiệm vụ về cơ chế, chính sách với các nội dung: rà soát, hoàn thiện và thực hiện cơ chế kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực; rà soát, hoàn thiện các quy định, văn bản quy phạm pháp luật về quản lý, điều hành bảo đảm công khai, minh bạch; cơ chế, chính sách tạo động lực cho cán bộ, công chức, cải cách hành chính, sửa đổi, hoàn thiện, khắc phục những bất cập trong công tác cán bộ; hoàn thiện quy định về tổ chức bộ máy, bảo vệ chính trị nội bộ;...

Các chủ thể phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống căn cứ vào văn bản của Đảng, Nhà nước và nắm bắt tình hình đội ngũ cán bộ, đảng viên, trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ của từng tổ chức để cụ thể hóa thành quy định, quy chế, xây dựng chương trình, kế hoạch phù hợp, bảo đảm

tính toàn diện về các mặt hoạt động của cán bộ, đảng viên, đồng thời thể hiện tính cụ thể trên từng lĩnh vực, như về công tác cán bộ, công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật, cơ chế, chính sách khen thưởng, bảo vệ người phát hiện, tố cáo vi phạm của cán bộ, đảng viên,...

Rà soát, bổ sung, hoàn thiện bộ tiêu chí nhận diện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên trong bối cảnh sắp xếp, tinh gọn bộ máy của hệ thống chính trị. Hiện nay, Đảng đã ban hành nhiều văn bản về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xác định rõ bộ tiêu chí chung về suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, thể hiện trong Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII với 27 biểu hiện suy thoái, trong đó 09 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, 09 biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống, Quy định số 144-QĐ/TW ngày 09/5/2024 của Bộ Chính trị “về chuẩn mực đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn mới”, quy định về những điều đảng viên không được làm, quy định xử lý kỷ luật tổ chức đảng và đảng viên vi phạm, quy định về trách nhiệm nêu gương,... Căn cứ bộ tiêu chí chung, các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền phải cụ thể hóa các tiêu chí gắn với thực tiễn địa phương, đơn vị, bảo đảm tính bao quát, toàn diện về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, đồng thời phải cụ thể, rõ ràng qua nhận thức, lời nói, việc làm, sinh hoạt, công tác của cán bộ, đảng viên.

Quy định rõ trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, đơn vị trong nhận diện, phát hiện, phân tích, đánh giá, xác định tình trạng suy thoái của cán bộ, đảng viên, như trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra, giám sát, phát huy vai trò của các lực lượng xã hội (đối với các cấp ủy đảng), trách nhiệm nắm tình hình, xác định dấu hiệu vi phạm và tiến hành kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm đối với những trường hợp có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống (đối với ủy ban kiểm tra các cấp). Mỗi

cán bộ, đảng viên có trách nhiệm “tự soi” bộ tiêu chí để “tự sửa”, tự điều chỉnh nhận thức và hành động trong việc thực hiện tiêu chuẩn, nhiệm vụ, thẩm quyền, trách nhiệm, bảo đảm không có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Đồng thời, nghiêm túc thực hiện các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng, chú trọng tự phê bình và phê bình nhằm phát hiện những cán bộ, đảng viên có biểu hiện suy thoái, đề kịp thời nhắc nhở, giúp đồng chí sửa chữa. Quy định trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội trong tham gia giám sát, phản ánh, cung cấp thông tin về những cán bộ, đảng viên có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống.

Ba là, tăng cường phối hợp phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên

Phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên là hoạt động của nhiều chủ thể gắn với thẩm quyền, trách nhiệm khác nhau. Phối hợp phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên là quá trình các chủ thể căn cứ thẩm quyền, chức năng, nhiệm vụ để thực hiện các biện pháp phù hợp, hiệu quả. Các cấp ủy là chủ thể lãnh đạo công tác phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, cần chủ động phổ biến, quán triệt các văn bản của Đảng, Nhà nước về xây dựng Đảng, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; đồng thời, cụ thể hóa thành các nghị quyết, chương trình, kế hoạch, đề án, hướng dẫn phù hợp với tình hình cụ thể của địa phương; chỉ đạo các tổ chức đảng trực thuộc nghiêm túc thực hiện; phối hợp với các cơ quan chức năng xử lý những trường hợp vi phạm. Các cơ quan quản lý nhà nước cần cụ thể hóa các văn bản của cấp ủy thành quy định, quy chế bảo đảm chặt chẽ để kiểm soát quyền lực, nhất là trong lĩnh vực quản lý đất đai, tài chính, đầu tư

công, những lĩnh vực dễ phát sinh sai phạm. Giám sát việc thực thi công vụ của cán bộ, công chức. Phối hợp với cấp ủy trong đánh giá cán bộ, đảng viên giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý nhằm ngăn chặn những trường hợp lạm quyền, quan liêu, hách dịch.

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, với vai trò cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân, thường xuyên tổ chức các phong trào thi đua, vận động nhân dân tham gia xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư, tạo môi trường lành mạnh, hạn chế tác động của các yếu tố tiêu cực đến tư tưởng, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Các tổ chức chính trị - xã hội giám sát hành vi, lối sống của cán bộ, đảng viên tại cơ quan, địa phương, đồng thời tiếp nhận phản ánh từ đoàn viên, hội viên để chuyển đến cấp ủy, chính quyền xử lý.

Phát huy vai trò của nhân dân trong việc giám sát, phản ánh các hành vi suy thoái của cán bộ, đảng viên. Sự tham gia của nhân dân bảo đảm tính khách quan, minh bạch, giúp cấp ủy và chính quyền nắm bắt thực trạng tại cơ sở, từ đó có biện pháp xử lý kịp thời. Cần mở rộng các kênh tiếp nhận ý kiến phản ánh của nhân dân, như hộp thư góp ý, đường dây nóng hoặc các buổi tiếp công dân,... Việc phát huy vai trò của nhân dân không chỉ tăng cường hiệu quả phòng, chống suy thoái trong cán bộ, đảng viên, mà còn củng cố niềm tin của nhân dân vào Đảng.

Báo chí cần tuyên truyền về giá trị tư tưởng, đạo đức, lối sống, phản ánh đầy đủ, khách quan, trung thực các hành vi, biểu hiện suy thoái của cán bộ, đảng viên, đưa ra ánh sáng các vụ việc tiêu cực, tham nhũng, lợi ích nhóm hoặc vi phạm đạo đức công vụ, tạo áp lực để cơ quan chức năng xử lý nghiêm minh những trường hợp vi phạm. Sự phối hợp giữa báo chí với cấp ủy, chính quyền và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam giúp lan tỏa thông tin tích cực, định hướng dư luận, đồng thời tạo môi trường giám sát công khai, thúc đẩy cán bộ, đảng viên tự rèn

luyện, ngăn ngừa các biểu hiện suy thoái. Sự phối hợp giữa các chủ thể phải bảo đảm nguyên tắc thống nhất, đồng bộ, tôn trọng chức năng, nhiệm vụ của các bên, tránh chồng chéo hoặc lạm quyền.

Bốn là, xử lý cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống

Xử lý cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống bảo vệ sự trong sạch, vững mạnh của tổ chức và củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng. Chủ thể xử lý cán bộ, đảng viên suy thoái bao gồm các cấp ủy, ủy ban kiểm tra và các cơ quan chức năng liên quan, trong đó, mỗi chủ thể đảm nhận vai trò cụ thể theo chức năng, nhiệm vụ. Cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp xem xét, quyết định các hình thức kỷ luật theo quy định của Đảng. Các hình thức xử lý cán bộ, đảng viên suy thoái cần được áp dụng linh hoạt, tùy thuộc vào tính chất, mức độ vi phạm và tác động của hành vi suy thoái bảo đảm công bằng, bình đẳng, công khai, không có vùng cấm, không có ngoại lệ. Quy trình xử lý cán bộ, đảng viên suy thoái cần được thực hiện chặt chẽ, bảo đảm tính khoa học, khách quan và nhân văn nhằm khắc phục các hành vi lệch lạc của cán bộ, đảng viên, đồng thời góp phần xây dựng môi trường chính trị trong sạch, nâng cao ý thức tự rèn luyện của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Xử lý cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống không chỉ là biện pháp khắc phục, mà còn là một phần không thể thiếu trong chiến lược xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên gương mẫu, đáp ứng yêu cầu lãnh đạo và phục vụ nhân dân trong bối cảnh phát triển mới.

Các cơ quan quản lý nhà nước phối hợp với các chủ thể khác xử lý trường hợp vi phạm pháp luật, như tham nhũng, lợi dụng chức quyền, vi phạm đạo đức công vụ. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân phát huy vai trò giám sát, cung cấp thông tin, phản ánh, giúp quá trình xử lý vi phạm minh bạch, khách quan. Sự phối hợp giữa các chủ thể này tạo thành hệ thống xử lý đồng bộ, từ phát hiện đến xử lý nghiêm minh, không bỏ sót vi phạm.

Tóm lại, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên là cuộc đấu tranh trong nội bộ, đòi hỏi sự kiên trì, bền bỉ với quyết tâm cao, nỗ lực lớn và sự đồng thuận của toàn xã hội. Vì vậy, cần xác định và thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp với vai trò, trách nhiệm của Đảng và toàn xã hội để xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới □

(1) và (2) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.20 và 25

(3), (4) và (10) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2025, tr.182-183, 240 và 60

(5) và (6) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, t.15, tr.117 và 113

(7) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.13, tr.24-25

(8) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.14, tr.168

(9) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.4, tr.171